

BAJTÁRSI

LEVÉL

1961. XIV. évf. 3. sz. levél.

21. oldal.

Utrecht, 1961. márc. 15.

MÁRCIUS 15. - AZ EMIGRÁCIÓBAN.

A reform-törvények megvalósítása 1848. március idusán azért jelentett olyan sokat, mert a túl gerinces nemesség -ha késve is- de önként mondott le az évszázados előjogairól.

A szabadság sokat, sőt mindent jelentett a hobotos és túl sok dicsőítő alatt nyögő földművelő népek és éppen ezért, a haza veszélybe jutásakor, a Máriás zászlók alatt sok ezrével fogtak fegyvert Kossuth igéző felhívására.

Az a "szabadság" akkor az élni akarás gondolatát jelképezte, kunyhókban és kastélyokban egyaránt. A nép ismét katona nemzetté változott, mint volt a Volga vidékén, több mint ezer esztendővel... már a honfoglalás előtt is.

A szabadság rajongott szimbóluma maga Kossuth Lajos lett, aki 1848. szeptember óta már a honvédelmi-bizottmány feje és az önvédelmi harc ezerréti szervezésének igazi, hősi apostola.

Az 1848. április 11. törvénnyel szentesített jogokat, az eredményes hősi küzdelmünk után, végül is a 210 ezer orosz erő segítségével tették semmivé.

A Bach és Schmerling korszak rabszolgasorsra juttatott minket. Az élni és haladni vágyó egész nemzetben akkor a költők rejtett és jelképes gondolatait, de főleg Jókaiék magyarságot védő nagy regényeit tartották a lelket, azon túl a "Turáni remete" minden házban hűen őrzött képe és az a vágyakozás, ahogyan nevét, a Kossuth apánkat kimondták.

És Kossuth halála után pont húsz évvel kitört az első világháború, és a trianoni gyűbaktetés után kerek húsz esztendővel a második. Egy társtalán, magányos, kislétszámú nép, ha a Duna-medencében két hatalmas nemzet között őrlődik, még a legkiválóbb politikával, egyazon vallás- és állásfoglalás mellett sem őrizheti meg semlegességét és sértetlenségét a kommunizmus hódító harcában.

Az emigrációban sok helyen hódolnak a nagy magyar március emlékének. Apró gyermekek is szavalnak magyar nyelven, amiért elismerés illeti őket, de főleg szüleiket.

Az emlékezésen túl azután nagy és folytonos feladatok várnak ráink! Az igazi megértés, meg a lelkiismeretes munka mellett ugyanis minél többet kell tennünk a magyar ifjúsáért!

Sokak áldozatkész sége folytán már vannak olyan könyveink, melyek történelmünket, néprajzunkat, de irodalmunkat és művészetünket is hűen tartalmazzák...

És az 1848. március napján mindenkinek szükséges tudnia, hogy Széchenyi István gróf, "a legnagyobb magyar", már 1825. óta minden erejével a magyarság igazi nemzeté formálódásáért küzdött; hogy Kossuth Lajos az eszméit folytatta és törvényekre juttatta; és hogy Deák Ferenc, "a haza bölcse", céltudatos kitartással és 1848-as alapon, végre 1867-ben kiegyezést talált az uralkodó házzal, "hogy annyi balszerencse közt és oly sok vizsály után": ismét megbékélés és építő munka kezdődött a sze-

gény hazában!

-.-

Becsüljük meg nagyjainkat és a történelmi időket: Kövessük a példatadó magatartást! Mindannyian egy jobb Magyarországért küzdjünk a nehéz kötelességvállalást követelő emigrációban!

ooooo

Anonymus.

FOHÁSZIGDÁS.

Bajza József 1849.

Isten, aki láttad
E roppant vihart,
S nem nyujtál ügyednek
Védelemre kart,
Allnak templomidnak
Szent oltári még?
Vagy tán a pokol
Ledöntögette rég?

Hillió ajakból
Szállt fohász feléd:
Mindhiába! mintha
Nem sem értenéd.
Szívekből kihalni
Hagyta a hitet,
Dulni engedvén a
Legszentebb ügyet.

Törvényhez s hazához
Aki hű vala,
Hint az úti rabló,
Vérpadon hala.
S a kinek szívében
Nem volt semmi szent,
Aki rabla, gyilkolt,
Vérc, élte-ment.

Égből a szabadság
Védre nem talált,
Érte-harcoló nyert
Dancot vagy halált;
Es ki ezred óta
Annyit vérezett,
Eltapodni hagyta
A hős nemzetet.

A jámbort nyomorral,
Linnal halmozád
Eskü- s szószegőket
Nagjuttalmazád;
A pokol kígyóit
Itt megfészkeléd,
S gaz merény uralmát
Győzni engedéd.

Van-e még hatalmad
Élők- s holtakon?
Vagy sátán lőn urrá.
A világokon?
Elfogyának tán az-
Ég villámab,
Hogy oly vakmerők a
Gazság karjai?

Törvény és igazság
Tán csak ámulat,
Hellyel a halandón
A pokol mulat?
Tán nem is valóság
A Jézus tana,
Aki eljött, embert
Hogy megváltana?

Tán nincs is jövő túl
A sír éjjelén?
S álszín és hazugság
Erkölc és erény?
Van-e oly halandó
Aki még remél?
Van-e még keresztény
Aki hitben él?-

Szánd meg, Isten, embert,
Szánd meg hívedet:
Aki hívva benned
Annyit szenvedett.
Adjad újra vissza
Elvesztett hitét,
Lásson egy hatalmas
Kéz intézetét.

Dörgő mennyköveddel
Sujtsd le a gonoszt,
Aki a világon
Kint, gyötrelmet oszt;
Nyerje meg jutalmát
A szilárd erény,
Légyon népszabadság
Űr a földtekén...

Vagy ha e világnak
Eljött vége már,
S a nem-lét öröklő
Sommisége vár;
Sujts le egy csapással
Minden életet,
S alkoss új világot
S új természetet.

Istenképre embert
Amde ne teremts,
S lelkekből belé egy
Szikrát el ne ejts:
Alkoss a világnak
Balga lényeket,
Egyszerű parancsra
Forgó gépöket.

Kiknek keble márvány,
Szíve jég legyen;
Lelke szépre tompa,
Nagyra képtelen.
Kiknek jog, szabadság
Örült gondolat,
Nem szönek jövőkről
Tündér álmokat.

Kikben nincsen elme
Égre szárnyaló,
Lényök, mozdulatjuk
Szolgához való:
Akkor jobb jövőkért
Egy szív sem zokog,
S lesznek a világon
Népek boldogok.

BARRABÁS.

Giovanni Papini novellája.

Heszko Béla fordítása.

Abban a pillanathban, amikor a három elítélt elindult a Golgota felé, kinyitották Barrabás cellájának az ajtaját, s a gyilkost a helytartó elé vezették.

-Erdemes polgártársaid kényszerítették, hogy szabadon bocsássalak téged, a gyilkost, a Másik helyett, aki ártatlan volt. Én sohasem fogok megbocsájtani neked. Menj utadra s tőrekedj minél messzebbre jutni. Hogyan mégegyszer a szemem elé kerülj, mert akkor tudom, hogy semmi féle Isten nem ment meg az ítéletentől.

Pilátus, komorabban mint valaha, intett a Katonáknak, akik lándzsával kituskolták Barrabást a tereméből, majd lelőtték a lépcsős s belerugdostak, mint egy felprúdult kutyába.

Barrabás feltápáskodott. Fogai vacogtak. Fázott. Lassan elindult a testvérei háza felé. A friss levegő és a fény, annyi sötét hónap után, megrészegítette, mint a bbr. Tantorgott az uttest kocka kövein, s átkokat és hálálkódó szavakat morgott. Erősnek érezte magát. Szabad volt.

Senki sem ismerte meg. Senki sem beszélt hozzá. Elhagyatott és kihalt volt a város.

Barrabás testvérei feleségeikkel és gyermekeikkel az asztal körül ültek és ettek. Amikor Barrabás megjelent, feldúlt arccal, csapzott szakállal, beesett, vörös szemével, olyan volt, mint egy kísértet.

A testvérek átadták a fő-helyet a gyilkosnak, aki szótlanul leült, és kiitta az előtte levő korsó bort. Az egyik testvér újra öntött, és Barrabás mohón ivott, majd megragadott egy nagy darab kenyert és belcharapva kérdezte:

-Ki ismerte közületek Jézust, a Názáretit?

Látásból ismertem, felolt Eleázár, a fiatalabb testvér.

-Milyen bünt követett el az az ember? Megölt valakit?-

-Nem tett az semmit, ahogy én tudom. Nem ölt az meg senkit. Beszélt a néphez. A papok ellene voltak és bevádolták a helytartónál.

-De miért voltak ellene?-

-Talán azért, -felolt Eleázár-, mert a templom akart ő is menni. Parancsolni akart. De mit törödsz most vele? A halála megszerezte neked az életet, mit akarsz többet ennél?-

-Az igaz, nyugodt meg Barrabás. Éppen ma hal meg Jézus helyetemen. Mártem hal meg.

Ezután Barrabás sokáig hallgatott. Szótlanul bámult egész este, éjjel pedig nem hunyta le a szemeit. Gondolkodott.

Másnap reggel, alighogy feljött a nap, Barrabás szótlanul elhagyta a házat, és felballagott a Golgotára. A kopár dombtetőn egy lélek sem volt. A három kereszt közömbösen és csupaszon meredt az ég felé. Barrabás odament a középső kereszthez, és figyelmesen vizsgálta a kereszt tövében megálvadt vért. Kezével felvett egy cseppet, megszagolta és behunyta a szemét, mint aki tetszetős dolgot kóstolgt. "Ezt a vért értem ontották, mondta magában. Most már nyugodtabb vagyok."

Másnap, este felé itt is, ott is, hallotta, hogy mit beszélnek az emberek a keresztire feszítettéről. Elmosélték neki annak a szörnyű pénztől napnak az eseményeit. Megtudta, hogy Pilátus mindenképpen megakarta menteni a Galileit, de a papok addig nem nyugodtak, amíg vesztőhelyre nem juttatták őt. Barrabás tehát egyedül nekik köszönheti a megmenekülését.

Eszébe jutott, hogy meg kellene köszönnie Annaniásnak és Kaifásnak, hogy megmentették őt a haláltól. A főpap palotájához szaladt tehát, megkérte az ajtónállót, hogy engedje Annaniáshoz, mert beszélni akar vele. Egy írástudó azt kérdezte:

-Mit akarsz a főpaptól?-

-Meg akarom köszönni neki, amit értem tett és fel akarom ajánlani szolgálataimat Izrael felszabadítására.

-A szabadság elveto az eszedet Barrabás! Ne gondold, hogy irántad való szeretetből mentették meg az életedet. Azért menekültél meg, mert annak a Másiknak meg kellett halnia. Semmi dolgunk többé veled. Nem akarunk egy rablő-gyilkossal bármilyen is fogni. Takarodj és

nehogy a főpap közelébe kerülj:—

S két szolga elkergette Barrabást.

A gyilkos meglepővé, remogve eliskolt. Lelkében bosszú ter-
vét melongtette. A papok elkergették. Miért ne fordulna most a papok el-
lenségéhez, annak a tanítványaihoz, akit az emberek keresztre feszítet-
tek? Mesterük vére mentette meg őt. Miért ne kárpótólna valamivel őket
azért a veszteségért?

Napokig kutatott, szimatolt, keresgélt. Meg akarta tudni, hogy
miféle oduba menekültek Jézus barátai és tanítványai. A városban senki
sem tudta, vagy nem akarta megmondani.

Barrabás azonban nem nyugodott. Folytatta a kérdezősködést
és a kutatást. A papok ellen érzett haragja arra készítette, hogy felko-
ressen azokat, akik nálánál is jobban gyűlölték őket. Egy este, amikor az
Olajfák hegyén kutatott, egy présház közelében egy gyermekkel találko-
zott. Barrabás megkérdezte:

—Hog tudnád-e mondani gyermekem, hogy hol találhatom meg Jé-
zusnak a tanítványait? A Jézusét, akit Krisztusnak neveznek?—

A gyermek rámosolygott nagy felte szemű Barrabásra, és
kérdte: —Mi bajod van velük?—

—Barátjuk vagyok, felelte Barrabás. Mesterüktől valami nagy
ajándékot kaptam, s most segítségemmel akarom meghálálni nekik.—

—Igazat beszélsz?—

—Hát valami álnok papnak gondolsz engem?—

Ezt mondva, Barrabás kivett 3 tallért, s a gyermek felé mutat-
ta: —Ha megmutatod a tanítványok házáat, tied a pénz.—

A gyermek elkapta a 3 tallért s intett Barrabásnak, hogy kö-
vesse. Jókora utat tettek meg. Már Jeruzsálem sem látszott. A fiú meg-
állott egy cédrus árnyékában és rámutatott egy kopott kunyhóra, mely az
olajfák között esendően meghúzódott.

—Öt laknak a tanítványok.— Ennyit szólt és elfutott.

Barrabás közelebb ment a magános házhoz és hallgatgott az
ajtónál, majd belépett. Az első szoba üres volt. Benyitott a következő
szobába. Vagy tíz férfi és három nő beszélt annyi tüzelt, hogy az első
pillanatban egyikük sem vette észre a belépőt, aki mereven nézte őket.
Egy nő azonban hirtelen észrevette Barrabás földült arcát, és felugrott.
A többiek is felugráltak és megrémülve kérdezősködtek:

—Ki vagy? Kit keresel? Mit akarsz?—

A legidősebb a tanítványok közül esendre intette társait, és
Barrabás felé közeledett. Barrabás mozdulatlanul állott.

—Ismerlek, szólt az agastyán. Tudom a nevedet és azt is tu-
dom, hogy mit tettél. Miféle démon hajtott e ház felé? Isten Fia vissza-
vásárolta vérevel az életedet. Egy gyilkos életét a Mosiság életével
fizette meg. Mit akarsz ennél többet?—

—Hallgass meg, szólt Barrabás; a papok megmentettek, de aztán
meggyaláztak és elkergették. Gyűlölöm őket, és meg akarom bosszulni sé-
relmemet. Bizonyára ti is gyűlölitek őket, és én kész vagyok kárpótolni
benneteket a magam módján azért, hogy elvesztettétek Uratokat. A gyil-
kosnak is van szíve és lelke. Mondjátok, mit tehetek értetek? Mondjátok,
milyen ellenségtől akartok megszabadulni? Kiontom a verét, s legalább
részben visszafizetem azt, amit Jézus érttem ontott. Beszéljetek. Senki-
től és semmitől sem félek.—

Az apostolok hallgattak, s rémülten nézték Barrabást. Végül
Péter megszólalt:

—Barrabás, Barrabás! Krisztus életet adott neked, de világos-
ságot nem. Vakabb vagy egy hullanál, süketebb a kőnél és boldogabb vagy
egy farkasnál, mely egész éjszaka étlen csatangol. Hát nem tudod, hogy
Mesterünk azt tanítja, hogy még ellenségünket is szeressük? Senki sem
mondta neked, hogy a Mester elrendelte, hogy minden ellenünk vétőnek meg-
bocsássunk és a rosszért jóval fizessünk? A bosszú nem a ti dolgotok,
mondotta a Mester. Az Isten iránti szeretetből megbocsájtottunk a fa-
rizusainak és irástudóknak, a papoknak és a rómaiaknak. És neked is
megbocsájtunk, te szerencsétlen, életre ítélt gyilkos. Szívünkben megbo-
csájtunk neked Barrabás. Nézzed fájdalmas emlékeket ébresztenek benn-
ünk, bocsáss meg te is nekünk, Barrabás. Ha valóban ki akarsz engesz-
telné bennünket, menj el innen és sohase mutathozz ott, ahol mi vagyunk.—

-Nem tudom mit akartok ezzel a sok bocsánattal és szeretettel? Én már csak a régi törvényt ismerem: szemet szemért, vért véért; életet életért. Félénkek és gyengék vagytok. "rügyeket agyaltok ki, ne-hogy meg kelljen bosszulnotok Mesterotok halálát. Ne féljetek, többé nem jövök felétek.-

A legfiatalabb, a legszobb tanítvány előlépett, hogy feloljon, de Barrabás hirtelen kilépett a szobából és elszaladt.

Visszament Jeruzsálembe, de nem érezte magát legyőzöttnek. Úzte a vágy, hogy tegyen valamit. Állandóan a szeme előtt lebegett annak a lépe, aki helyette halt meg. Nem úgy, mint egy üldöző ellenség, hanem szelíden és csendesen. Sokat téntfergött és sokat megtudott itt és ott Jézusról. Sok csodásat, sok hihetlent és véleménye szerint még bolondosat is.

Elreslétek többek között Lázár feltámasztását is. Hirtelen vágya volt, hogy felkeresse Lázárt, kikérdezzo, s megtudja tőle az igazságot. Reggelre érkezett Bethániába, és megkérdezte, hogy hol van a feltámasztott ember háza.

A ház küszöbén, inkább odarokkadva, mint leülve, egy kődarabon komorarcu, sápadt férfi bámult a lovagóba. Szeme mozdulatlan volt, mint a vakoké. Barrabás közelébb ment hozzá.

-Hát te jöttél vissza a halottak országából?-

-S te pedig egyike vagy azoknak a bámészoknak, akik hasonló bosszantó kérdésektől kineznek már hetek óta?-

-Nem, Lázár; testvércd vagyok anélkül, hogy tudnád. Én is, mi-ként te, Jézusnak, a te barátodnak köszönhetem az életem. Te a sírban voltál, és onnan támasztott fel Ő. Én a hóhér kezében voltam s hála Neki, megszabadítottak a börtöntől és a haláltól. Legünk barátok, s gondoljunk arra, hogy miként bosszulhatók meg Megmentőnket.-

-Nem értelek. Nem tudom ki vagy és nincs szükségem barátira. Ne beszélj halálról, és én nem akarok se bosszúra, se testvérré gondolni. Két leány-testvérem volt: lásd itt hagytak egyedül.-

-Barrabás a nevem. Jézus, aki téged szeretett, meghalt érttem, és te még a kis rajadat sem akarod mozdítani azért, aki visszaadta neked az életet?-

-Barrabás, tudod-e, hogy mit jelent a neved?-

-Mindenké tudja: az Atya Fia.-

-Nos jó. Az Ember Fia meghalt az Atya Fiáért. És ez helyes, így kellett lennie az írás szerint. Az első ember, aki az Atya Fia volt, Adám idősobb gyermeke: Kain. Gyilkos volt ő is, mint te, mint mindnyájan. De Isten nem engedte meg, hogy Kaint megöljék. Emlékszel-e? "És Isten megjelölte Kaint, hogy bárki megtalálná őt, ne ölje meg." Minden nemzet-ségnek meg van a maga Kainja, a ma, a Atya Fia, a maga Barrabása, a maga gyilkosa. És az Isten Fia, Jézus, utánozta az Atyját, nem engedte, hogy téged megöljenek. De azt gondold, hogy az élet jutalom lenne? Nem érzed, hogy éppen ellenkezőleg, az élet a legszörnyűbb büntetés?-

-Félrebeszél, Lázár! Vajjon elvesztetted az eszedet, amikor a Halottak Folyóján átkeltesd?-

-Te ost nem értheted Barrabás. Egyedül én érthetem meg ezt. Milyen jó volt ott a béke és csend birodalmában, ahol ott van apám és anyám, idősobb testvérem. Ott voltak a patriarchák és bölcsék és igazak. Ott volt minden, amit szeretek. Loráztam a Föld porát, megpihentem és boldog voltam. És akkor két asszony miatt, akik azt hitték, hogy szeretnek engem, ott kellett hagynom a Béke Birodalmát, és vissza kellett jönnöm a Gondok, a Nyomorúság, a Fáradtság és a Száműzetés világába. S még te beszélsz halálról és te álmodz bosszúról? Menj, Barrabás, menj az Isten nevében. -

Amikor ezeket mondotta, Lázár felállott, szeme csillogott, hátat fordított az Atya Fiának, visszament a házba, és nagy zajjal bozárta az ajtót.

Barrabás dühösen visszament Jeruzsálembe. Otthon senki se szólt hozzá. Még a gyermekek is félbehagyták a játékot, ha belépett. Barrabás sárgán ajakán megfagyott a mosoly. Barrabás nagyon egyedül, elhagyottan, megvetetten érezte magát.

Akkor föni kezdett valamé benne, és lelke furcsa zavarából egyszerre tisztán érezte, hogy miként száll a gyűlölete Pilátus felé.

Minden keserősége, tehetetlenségének hasztalan lázadozása mind Pilátusra szállott. Ő nem ellenazta a halálát, és szabadulása napján rosszabbul bánt vele, mint egy kutyaival. Ő foszítottta fel Jézust. Barrabás felbolygatott lelkeben egyedül Pilátus tűnt bűnösnek. Egyedül ő érdemelte meg a halált.

Egy este a helytartóság őrei egy, a Pilátus háza körül álmodó zsidót fogtak el. Megmotozták és két tört találtak nála. Reggel a helytartó elé vezették. Pilátus azonnal felismerte őt és ráordított: -Hát visszajöttél, Barrabás? Ezúttal utóljára!-

Pilátus intett egy centuriónak, s néhány pillanat múlva Barrabást felvezették a Golgotára. Es az Atya Fiát azonnal keresztre szegeztek ugyanazon a helyen, ahol 40 nappal azelőtt az Ember Fia kiadta lelkét...

oooOooo

A CSALÁDI TITOK.

(folytatás)

Ugy mondják: "Az éhes disznó makol álmodik": Nem mindig van ez így, mert példának okáért Vendel bácsi azt álmodta, hogy tolvajt kergetett. S már-már elérte, amikor az lezuhant a tatogó, szőrnyű mély kőfejtő gödörbe. A mezőőrnek az volt az egyedüli szerencséje, hogy a gödör szelénél elkapott egy vézna akácját. A valóságban azonban nem azt kapta el, hanem Bocskornak a nyakát. A szegény kutya felrettent, s ijedten lapott támadója felé, minél folytan fogai gazdája öklén csattantak. A határ ura fájdalomtól felszisszanva ébredt, s kereste az életét megmentő fácskát, melytől fájdalmát is gyanította. De nem jutott rá sok b-deje, mert váratlanul az esti kaszasuhanás újból a fülébe csendült.

Gondolataiban zavartan tekintett a csillagos égen ragyogó nagy "órájára", de majd leesett az álla, amikor látta, hogy a Góncöl-szekér rúdja még alig-alig felezte az időt éjfélétől reggelig. A jégén hopogó sárga rézangyalát! tört elő belőle a felháborodás. Ilyet nem hallott még az öreg apám sem, dörögte ülb helyzetében. Olyan álom... ilyen ébredés...? A kasza pedig még erősebben hallatta zenéjét: sutt, sutt, sutt! Hogy mi lelte az öklömet, azt majd... De ez a kaszás...? Ilyenkor? Nézett gyanakvában a hang irányába.

Sietve pipája után nyílt, s a subája alatt rágyújtott. S már talpon is volt, és a félhomály ellenére biztos kézzel nyult szagos meggyfa botja után. Bocskor ebben a pillanatban olyan kicsire zsugorodott, mintegy valóságos b. rettyői mátkospatkó, de mikor látta, hogy a fűtykös nem emelkedik felé, farkcsóválással üdvözölte gazdáját, aki rövid körültekintés után elindult a kukoricás mellett.

A fenyegedett helyzetből felszabadult kutya fűgén lótotfutott a kukoricásban. Közben az öreg csósz is szemmel tartotta, s mikor meggyőződött, hogy az pontosan követi a scjtése szerinti útát, zavartalanul tovább űzte szórakozását.

Amikor kiért a kukoricásból, meghöklent, mert a gazdája a dúlő úton állt olyan pőzban, mintha rá várna. Máris intett botjával felé. Sietve hozzá ódalgott, és kérdően tekintett fel rá, aki felette haraggal lendítette botját a levegőbe. Már az ütés szelét érezte is, de az nem következett be, mert gazdája csupán figyelmeztetéséknél rázza botját a magasban. Bocskor felmerészködve, lehorgaszotta fülét, farkát, s az útját tovább folytató mezőőr nyomdombába sompolygott.

Csendben, némán haladtak dombra föl, dombról le, míg hosszú út után elérték a kis folyócskát, melynek tulsó partján ott fogott a kasza. A bokrok által rejtve, lestek át a tulsó partra, s Vendel bácsi szempillantás alatt, álmélkodva megbizonyosodott arról, hogy Nyosó Péter földjén folyik az aratás. Kíváncsiságtól fűtve, a parton óvatosan felballagtak a víz fölé dőlt fűzfáig, melyen átkelve eltűntek a napraforgó táblában, s a legkisebb zajt is gondosan kerülve lopakodtak az aratók közelébe.

A volt huszárkáplár majd kővé meredt, amikor megpillantotta szentél-szembe az aratókat. Vagy tizen lehetek, valamennyi jól megtermett ember. Némán, serényen dolgoztak. Harom kaszált, három markot szegett, míg a többiek kévét kötöttek s keresztokat raktak. Valtig kereste köztük Nyosó Pétert, de hozzá még hasonlót sem látott. Arra esküdni mert volna, hogy az aratók közül életében még nem látott egyet sem. Az arcukat a szűrőlet takarta, az ing pedig ing mindenkin. A jó rejtőhelyen le s fel lopakodott, de eredmény nélkül. Már-már ott tartott,

hogy történjék bármi, rájuk köszönt. Alig ért e gondolatának végére, mikor lába alatt egy rakás holmiba botlott. Oda pillantva nyomban felismerte, hogy az rakásra dobált katonazubbony. Elszántan kapta kezébe a legfelsőt, és idegesen kereste a gallérját. Amikor az ezüst csillagok szemébe ötlöttek, ámult-bámult. Az aratók felé tekintve szinte felkiáltott örömeiben, mert a kévekötegen felismerte a csendőrszereparancsnokát, majd a másik, a harmadik csendőrt, és csak a huszárkaplári fegyvére tartotta vissza, hogy örömujjongással nem tört rájuk. Boldogsággal telt szívvel és gondoktól kísérve ballagott vissza a folyócska felé.

A Kosányi dűlő előrésekor Vendel bácsi hirtelen megtorpant. Fejét jobbra-balra forgatta, mintha újból álomból ébredt volna, s egy gyors mozdulattal rátért a jobbra, a falu felé vezető mesgyére. Azon olyan rohamlépéssel kezdte útját, hogy szinte belegörnyedt. Nem törődött még roham lábával sem, miközben üres tarisznyája úgy lebegett a hátán, mint szélvészben a fára akadt sárkány.

A falu még álmodott, amikor a felvégi házsort megközelítette a csotló-botló, lihegő, magas alak. Olyan sebessen fordult be Csunderiék házára, hogy majd fullökte a lámpással ballagó éjjeliőrt. A lámpásos hátra hőkölt, s rekedten szusszant ki belőle a hang:

-Vendel, te voná az?-

-Nem is a német császár Ádám. Adj Isten!-

-Adj Isten! Mőgijesztőtél Vendel, úgy gyűsz, mint a lovas.

Tán mozgavartak?-

-Rég, meghalt már az apám Ádám, mástól meg... Sietek, nagy hírt hozok. Tudod-e a csendőrok?...-

-Mit? Tán csak nem?... Vendel láttad saját szömeddel?-

-Isten a tanum, meg ez itt!- mutatott Booskorra.

-Akkor hát mondjad szaporán, hogy kívül, mit?...-

-Bolondokat beszélsz Ádám. Nem loptak azok, az Istenért! Hanem egész éjjel arattak! Aratják a Nyosfi Péter tábláját. Érted-e már? hajolt egészen közel hozzá. Erre Ádám feje hirtelen a botjára csuklott gondolkozóban, de Vendel Bácsi sietve elköszönt.

A mezőfő felzörgette a bírót, aki a hír hallatára kapkodva öltözött, s már rohant is a törvénybíróhoz. Az is csodát látott a dologban, s indítványozta, hogy mielőbb hozzák azt a jegyző tudomására.

Az éjjeliőr pedig felocsudva, sietve vette útját hazafelé, és otthon élete párjának izgatottan ujságolta a hallottakat. Annak sem kellett több, már is talpon volt, rohant a lányához, onnan pedig mind a ketten Nyosfiéhoz. Ezután az egész falu egy nagy csillagszörbőhöz hasonlított: az ablakokból egymást követően pattant ki a fény.

A keleti láthatár alján kis halvány-vörös fény belocsipett a könnyű, vándorló báránylhőkbe, s az esthajnali csillag halványabban sántikált tovább a végtelen felé. A falu éber-hada pedig egymást túl-harsogó kukorékolással kezdte az Urat köszönteni. Az aratók ekkor rakták az utolsó kéveket keresztbe, de ott nyomban a földre telepedtek pihenés céljából.

Pihonés közben a parancsnok bajtársainak szorgalmas munkáját elismerésével jutalmazta. Örül annak -mondotta-, hogy tervek eredménytelenségét, s ahhoz a títok is párosult. Nondanivalóját még folytatni akarta, de hirtelen hangfoszlányt észleltek. Megrebbent lélekkel tekintettek a hang irányába, s csaknem elállt a lélegzetük, amikor a napraforgótábla sarkánál megpillantottak egy kis csoport embert, mely egyenesen feléjük tartott. A csoport a tarló sarkánál megtorpant, s csodálkozott a learatott táblán. Közben az aratók lélegzetet visszafolytva, mozdulatlanossággal leplezték magukat, míg egy váratlan pillanatban egy felkiáltás lecsapott rájuk:

-Ott vannak mi!- s a csoport rohant is mar feléjük.

Nyosfiék engedték maguk elé a karon vezetett 4 éves kislánnyal és a 6 éves Péter fiával. Péterke kisse idegenkedve, de anyja által noszogtatva, katonásan megállt az aratók előtt, és kedves szelvités-sel mondotta el a válogatott szavakból összeállított köszöntőt. A kis Marika a huga lépett a nyomába, és csillogó nagy felötte szemekkel ő is megköszönte a munkát.

A két kis gyermek a parancsnok szívében folgyújtotta a szeretet mécsesét, mely lassan kezdte felmolegiteni a hátán végig gördülő hideg vízcséppok helyét. Marikát édesanyja követte, aki keresetlen szavakkal szívhezszóló köszönetet mondott. Hasonlóan a bírót, akinek befe-

jező szavai után a csoport hangosan felkiáltott:

-Mi is köszönjük!-

A parancsnok meghatódva válaszolt a lélekelmélő köszönésekre; de egyben sajnálatának adott kifejezést azért, hogy szerény munkájukkal megzavarták a falu nyugalvét. Erre a bíró sietve válaszolta:

-Amit az őjjel parancsnok urék végeztek, azt a falu aranybektől fogja megörökíteni, s arra még az unokáink is büszké! lesznek. -
Ekkor már Péterke ott állt a parancsnok előtt, és egy kupica pálinkával kínálta az aratók vezérét. Az őreparancsnok pillanatnyi gondolkodás után magához rendelte járőrtársát, és annak ítélte a kupica kiürítését, s indokolta ezt a csodalokozók előtt azzal, hogy az aratás gondolata ifjú bajtársa szívéből sarjadt.

A csendőrök elvegyültek a köszöntők között, és beszélgetve haladtak a faluba vezető nagyút felé.

(Folytatjuk.)

oooOooo

B. 76.

DIALEKTIKA, AZAZ A VÖRÖS KAKASKA MESÉJE.

Köztudomású tény, hogy a szovjet a szócsavarás minden figurájával meg akarja győzni a parasztságot a kolhoz áldásos voltáról. Hát erre nagy szüksége is van, mert a mezőgazdasági bajok őriásiak. Még vörös Kinában is. Hogy miért? Ezt megvárnak igazán nem kell magyarázni, mert minden magyar tudja, hogy a földhöz szeretet kell a megművelője részéről, s akkor számíthat Isten áldására a földettől ember. Propagandaszólamokból, dialektikából nem lesz, de nem is lehet Isten áldása!

Történt pedig a Nagy-Szovjet egyik államában, hogy két értelmesebb kolhozparaszt az esti tanfolyamokon napmintnap hallja ezt a kifejezést: dialektikus materializmus.

Megkérdezní az elbádot, hogy az micsoda, nem tanácsos, mert az minden kérdészkédést elvág azzal, hogy ő világosan beszél, az ő szavait minden vonalhtú kommunistának meg kell értenie. (Hogyan is tudná a szónok megmagyarázni a kifejezés értelmét, mikor az ő kurzusain is csak beszajkolás folyik!)

A materializmust egymáslézi vitával nagynehozen tisztázták kolhoz parasztjaink, hogy hát az anyagi valamicsoda; materia, amit meg lehet fogni. A dialektikával azonban sehogysen bírtak boldogulni.

Elmentek tehát a pópához, ámbátor a vallás magánügy, s Isten pedig a legfelsőbb szovjet egyi: ősi pártkongresszusi határozata folytán egyszerűen nincs, de a "kihordásra ítél" pópa sokat tud.

Hát a pópa kijelenté, hogy ő bizony nehozen tudja velük megértetni azt a bizonyos kifejezést, de megkísérli.

-Ide figyeljete! Két ember látogat meg enge. Az egyik tiszta, a másik piszkos. Fürdőt kínálok nekik. Melyik fog megfürödni?-

-Hát a piszkos. - Volt az egyhangú válasz.

-Nem. A tiszta. Mert ez megszokta a fürdést, a piszkos pedig nem szokott fürödni, annak nem kell fürdés. Hát melyik fog megfürödni?-

- A tiszta. -

-Nem. Mert a tiszta amogy is tiszta, minok neki fürdés? A piszkosnak pedig ideje, hogy megtisztálkodjék. Melyik fog hát megfürödni?-

- A piszkos. -

-Nem. Mind a kettő. Mert a tiszta megszokta a fürdést tisztaságérzetből, a piszkosnak pedig nagy szüksége van már fürdésre. Melyik fog tehát megfürödni?-

-Mindkettő. -

-Nem. Egyik se. Mert...

-De pópa olvtárs, -vág közbe a két paraszt, - téged nem lehet megérteni, te mindfg azt mondod, ami a te kacsatödba-vicatödba boletalál!-

-Ha jól emlékszem, ti azt szeretttétek volna megtudni, hogy mi a dialektika? - Fejezte be a pópa.

Hát tisztára a vörös kakaska meséje. Nemdebar?

Szik lusz

oooOooo

A VASUTI TÖLTÉSSSEL SZEMBEN.

Régi, de igaz történet, 1916. Ősz-utoljából, amikor az erdélyi oláh támadáskor a mieink végre előre mehettek. Az beszélt el, aki akkor átélte, egy székely földi és egészen fiatal hadnagy.

Előnyomultunk és égett bennünk a vágy, hogy a nemrég nagyon is kegyetlen ellenség erejét megtörjük.

Már a székelyföldön jártunk, és sík völgyben meneteltünk. A távöl-felderítők jelentették, hogy az ellenség mintegy 1.5 Km-re, a vasuti töltesen fekszik, körülbelül 3 sászlóaljnyi erőben.

Zászlóaljunk erre parancsot kap, hogy foglalja el a vasutvonalat, mely a székelyföld szívébe vezet. Tudjuk, hogy ez a feladat szinte a lehetetlenséggel határos, mert azt tűzérési előkészítés nélkül és azernél, tehát világos nappal kell végrehajtánunk.

A zászlóaljparancsnok a századparancsnokoknak a következő parancsot adta: "Támadás, a mintegy 1.5 Km-re levő és a vasuti töltésre támaszkodó ellenség ellen. Mind a 4 század kezdő. Bal sávhatár a kis malom, jobb sávhatár az erdő's részlet kezdete. Géppuska hirtetésével minden egyes századnál. Összkiterjedés a völgy szélessége, tehát 4 Km. Az előnyomulás hangtalan megszervezése a legfontosabb. Addig nincs tüzelés, amíg az ellenség hallgat, de azután ne hagyjunk neki nyugtot. Közép távolságról már sortűzeket is bocsássunk rájuk, még pedig célzott lövéssel. Erre a vasuti sín legyen a cél, annak sűrű kopogása a védőket megfélemlíti. Soha tűzszünet ne legyen, és közlebb érve még mindig maradjon elég töltény. A rohamba és a rajta-kiállításba teljes erővel menjünk bele. In a 4. századnál tartózkodom. Bizom a győzelemben! Végeztem!"

Nem sokat mérlegelünk, és a parancsok gyorsan hangzanak el. A támadási sávhatáron belül felvesszük a századok kiterjedését, és oly gyorsan mozgunk, mintha a 120 éles nem is lenne toher.

Rövidesen olyan a kóp, mintha hadgyakorlat volna; a nap bágyadtan süt, és távolról pár ágyászó hallatszík.

Eljutunk 1.000 méterig, és akkor kezdenek odántról tüzelésbe, de sebessültívó után senki sem hiált, és mi rázúdítjuk célzott tűzünket a gyűlölt ellenségre. A rajok fegyelmzetten nyomulnak előre, és a tűz-támogató rész úgy harcol, mintha célzott lövéseitől és a sín-vas eltalálásától az egész támadás sikere függne.

Es úgy van, hogy az ellenséget nagy tűzünk megfélemlítette, mert bár nagyon is lőnek, sebessültünk még mindig nincs. A védőkhöz lövése túl magasra megy (szerencse, hogy tartalékok hátrább nem képezünk). Erre vörsonnet kapunk, és ha lehet, még jobban lővünk. Már jól kivesszük a sín-vasak csattogását, és már látjuk a magasabbra tartott ellenséges puskákat, melyekkel saját megnyugtatójukra a levegőbe lőnek.

A verőjtékes székely arcok - a nagy erőfeszítés közepette - mintha azt mondanák: "Már csak egy negyed óra, és közlebb jutunk a szűkebb hazánkhoz!"

Es a roham ideje is elérkezik. Amikor a szurony fölcattan a puskákra, akkor a támogató célzott tűz a legrettenetesebb, annál csak a "rajta" kiállítás borzalmasabb és az az erő, amellyel reávetjük magunkat az oláhra!

Tudok több honvédről, aki 3-4 puskát is kicsavar a romegő ellenfél kezéből, avagy szúrja át azokat, akik ellenállnának.

Az ellenség megadja magát az egyharmadnyi erőnek, igaz, hogy a vesztesége jelentős volt. Egy oláh alczodes azután többünk előtt így beszél: "Titokot egyenesen az angyalok védtek, mert egy karcolás sincs rajtatok, pedig mi milyen nagyszerűen lőttünk!"

Erre zászlóaljparancsnokunk csak annyit mond: "Valóban, minket a magyarok Istene vitt előre!"

v. Boreiczky Imre.

ooo0ooo

KÖZLEMÉNYEK, HÍREK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. D. sziv. baitársunk felesége az U. S. A. -ban egészséges leány-gyermeknek adott életet. Igaz örömmel üdvözljük a szülőket ezalkalomból, s őszintén

Ézuton köszönettel nyugtázzuk az Ön . . . hozzájárulását a B. E. -re közp. segélyalapra.

kívánunk Mindnyájuknak jó egészséget. A hatalmas Isten áldásával jutalmazza továbbra is tisztos életüket!

"CSALÁDI KÖR" és "NIS PAJTI" c. magyar nyelvű, emigrációs lapok 1-1 példányát kaptuk: kézzel a közelmúltban. Mindkettő nyomtatott, ízléses kiállítású és képekkel is illusztrált. Havonta jelennek meg, az előbbi 336, utóbbi 240 oldal terjedelemben évente. A "LYRA IROÍ MUNKAKÖZÖSSÉG" tagjai írják a cikkeket, hogy azokkal magyar kultur-szolgálatot végezzenek. Góljuk: a magyar gyermekek és ifjuság nyelvi hovatartozásának ápolása, s a magyarsághoz való kapcsolásuk. De felnőtt magyarok is érdekes olvasmányokat találnak azokban, mert novellákat, történeteket, verset, mesét stb. közölnek, s a kis magyarokat a magyar írásra, számolásra is megtaníthatják szülőik az erre vonatkozó írásokból.

Együttos előfizetés a két lapra félévre DM. 8.50, egy évre DM. 17.--avagy ezeknek megfelelő összegű dollár.

Külön előfizetés a "CSALÁDI KÖR"-re félévre DM. 5.--, egy évre DM. 10.--, "NIS PAJTI"-ra félévre DM. 4.20, egy évre DM. 8.-- vagy ennek megfelelő dollár. Az előfizetés beküldhető postautalványon a kiadóhivatal címére. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Marl-Drower/Westf. Germany, Postfach 167. Aki multunk hagyományait becsüli s gyermekei lelkének magyarságát megőrizni kívánja, előfizet a két lapra.

HATALMOSZÁS. A calgariyi csoport (Alberta, Canada) jelenti, hogy Szolci József örm. Bajtárs szeretott felesége, Szolci Józsefné, a horendi (Veszprém vm.) születésű Jüling Veronika betegség és hosszú szenvedés után életének 39. boldog házasságának 8. évében Calgaryban 1961. február 3-án vértanulul elhunyt.

Gyászolják férjén, 6 éves Lacika kisfián, v. Rácz István örm. és felesége, Jüling Annán kívül más rokonsága, valamint jóbarátai és ismerősei.

A calgariyi csoport osztatlan együttérzéssel és őszinte részvétellel osztozott Bajtársunk gyászában; adta meg a végtisztességet és kísérte az elhunytat 1961. február 6-án örök nyugalomra a Calgary-i Queen's Land temetőbe.

nyugodjon békében.

CSENDŐR-NAPI emlékezésekről még nem kaptunk minden csoportunktól tájékoztatást, s ezért az összefoglalót csak a B.L. következő számában tudjuk közzéadni.

AZ AUSTRALIAI BAJTÁRSAINK által újból igényelt csb. jelvényeket a megadott címre egyidejűleg legpostával két levélben küldjük.

H.B. tőrm. port-colbornei csop. vezető Bajtársunkat kérjük, hogy a csb. napi beszámolót, valamint az ottani helyzetéről részletes tájékoztatót mielőbb küldjön címünkre.

Kellemos husvétii ünnepeket kívánunk szeretottol Bajtársainknak és Olvasóinknak. Reménykedünk, hogy rövidesen elkövetkezik a valóságos magyar Feltámadás is!

H A N D S C H R I F T - K É Z I R A T. Adress-Cim: B.L. Szerkesztőség.

UTRECHT. Nansenlaan 29. Nederland-Europe.

Druckwerk!
Printed Matter!
Périodique!
Drucksache!

Herr
Mr. Dr. Béla R e k t o
Mdr.
Herrn. 520 Toyon Drive
MONTRE S. Calif.

U.S.A.

